

TRƯỜNG ĐH TÀI CHÍNH - NGÂN HÀNG HÀ NỘI
KHOA TÀI CHÍNH NGÂN HÀNG
BỘ MÔN NGÂN HÀNG

-----***-----

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN
THANH TOÁN QUỐC TẾ VÀ TÀI TRỢ NGOẠI THƯƠNG

Ngành: Tài chính - Ngân hàng

1. Thông tin chung về học phần

Tên học phần:

Tiếng Việt: THANH TOÁN QUỐC TẾ VÀ TÀI TRỢ NGOẠI THƯƠNG

Tiếng Anh: INTERNATIONAL PAYMENTS AND FOREIGN TRADE FINANCING

Mã học phần: DTN.01.09

Số tín chỉ: 02

Phân bổ giờ tín chỉ đối với các hoạt động: 96 tiết

- + Lý thuyết: 20 tiết
- + Bài tập, kiểm tra: 8 tiết
- + Thực hành và thảo luận nhóm 8 tiết
- + Tự học: 60 tiết

Bộ môn phụ trách học phần: Bộ môn Ngân hàng, Khoa Tài chính- Ngân hàng

Giảng viên phụ trách học phần (dự kiến):

1) Họ và tên: ThS. Nguyễn Thị Thanh Huyền

Chức danh: Giảng viên/Phó trưởng Bộ môn Ngân hàng

Thông tin liên hệ: ĐT 0904040782; Email: huyenntt@fbu.edu.vn

2) Họ và tên: ThS. Phạm Thị Hồng Nhung

Chức danh: Giảng viên

Thông tin liên hệ: ĐT 0975522885; Email: nhungpth@fbu.edu.vn

3) Họ và tên: ThS. Hoàng Hồng Hạnh

Chức danh: Giảng viên

Thông tin liên hệ: ĐT: 0988257683; Email: hoanghonghanh@fbu.edu.vn

2. Các môn học tiên quyết: Lý thuyết Tài chính – Tiền tệ

3. Mục tiêu của học phần:

3.1. Mục tiêu chung:

Học phần nhằm trang bị cho người học những kiến thức căn bản liên quan tới thanh toán quốc tế và tài trợ ngoại thương, một vấn đề tương đối phức tạp vì có liên quan đến nhiều yếu tố nước ngoài và thường được thực hiện thông qua các ngân hàng, một tổ chức yêu cầu chặt chẽ về thủ tục, quy trình cũng như các nguyên tắc thực hiện. Phần thanh toán quốc tế đề cập tới các

vấn đề quan trọng mà các nhà kinh doanh xuất nhập khẩu khi thực hiện hợp đồng thương mại quốc tế phải quan tâm để có thể thanh toán hợp đồng một cách hiệu quả, như: các chứng từ, các phương tiện thanh toán quốc tế, các phương thức thanh toán quốc tế và các điều kiện thanh toán khác trong hợp đồng. Phần tài trợ ngoại thương làm rõ các hình thức mà các ngân hàng thương mại tài trợ cho các doanh nghiệp kinh doanh xuất nhập khẩu cả về tài chính và uy tín.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

Trang bị cho SV kiến thức về thanh toán quốc tế và tài trợ ngoại thương phục vụ cho hoạt động tác nghiệp các công việc liên quan đến hoạt động thanh toán quốc tế phát sinh tại doanh nghiệp hoặc bộ phận thanh toán quốc tế của ngân hàng.

Giúp cho người học hình thành kỹ năng xác định được các chứng từ, các phương tiện thanh toán quốc tế, các phương thức thanh toán quốc tế và các điều kiện thanh toán khác trong hợp đồng; các hình thức tài trợ của NHTM cho các DN kinh doanh XNK.

Rèn luyện cho người học kỹ năng làm việc độc lập, làm việc nhóm; kỹ năng thuyết trình, kỹ năng phản biện.

Người học thể hiện năng lực tự chủ, tự định hướng, kỹ năng tự học, tự nghiên cứu; thể hiện nguyện vọng và ý chí không ngừng học hỏi vươn lên.

4. Chuẩn đầu ra của học phần (CLO – Courses learning outcomes)

4.1. Nội dung chuẩn đầu ra học phần:

Sau khi học xong học phần, sinh viên có khả năng:

CLO 01: Giải thích được các kiến thức cơ bản về các loại chứng từ, các hoạt động thanh toán quốc tế và các hình thức tài trợ ngoại thương.

CLO 02: Vận dụng được kiến thức để giải quyết các tình huống phát sinh liên quan đến cung cấp dịch vụ thanh toán quốc tế, tài trợ ngoại thương.

CLO 03: Thực hành được các dịch vụ thanh toán quốc tế, tài trợ ngoại thương; lập và kiểm tra bộ chứng từ, xử lý tình huống phát sinh.

CLO 04: Rèn luyện cho người học có khả năng làm việc độc lập, làm việc nhóm; khả năng thuyết trình, khả năng phản biện.

CLO 05: Thể hiện ý thức kỷ luật, đạo đức nghề nghiệp; năng lực tự chủ, tự định hướng, đưa ra kết luận chuyên môn và có thể bảo vệ được quan điểm cá nhân; có kỹ năng tự học, tự nghiên cứu; thể hiện nguyện vọng và ý chí không ngừng học hỏi vươn lên.

4.2. Ma trận nhất quán giữa chuẩn đầu ra học phần (CLO) với chuẩn đầu ra chương trình đào tạo (PLO):

	PLO 1	PLO 2	PLO 3	PLO 4	PLO 5	PLO 6	PLO 7	PLO 8	PLO 9	PLO 10
CLO 1			M							
CLO 2			H							
CLO 3			H		H					
CLO 4							H	H		
CLO 5										H
TỔNG HỢP			H		H		H	H		H

TOÀN BỘ HỌC PHẦN										
---------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Trong đó:

Mức độ đóng góp của CLO và PLO được xác định cụ thể như sau:

L (Low) – CLO có đóng góp ít vào PLO

M (Medium) – CLO có đóng góp vừa vào PLO

H (High) – CLO có đóng góp nhiều vào PLO

4.3. Ma trận nhất quán giữa phương pháp dạy học với chuẩn đầu ra học phần (CLO)

	CLO 1	CLO 2	CLO 3	CLO 4	CLO 5
Phương pháp thuyết giảng	H	H	H	H	
Phương pháp phát vấn	H	H	H	H	M
Phương pháp dạy học nhóm, cặp (thảo luận, làm bài tập, bài tập lớn theo nhóm)	H	H	H	H	M
Hướng dẫn tự học	M	M	M	M	H
Thuyết trình tích cực	H	H	H	H	H

Trong đó:

Mức độ đóng góp của CLO và PLO được xác định cụ thể như sau:

L (Low) – CLO có đóng góp ít vào PLO

M (Medium) – CLO có đóng góp vừa vào PLO

H (High) – CLO có đóng góp nhiều vào PLO

4.4. Ma trận nhất quán giữa phương pháp, hình thức kiểm tra, đánh giá với chuẩn đầu ra học phần (CLO)

Hình thức đánh giá	CLO 1	CLO 2	CLO 3	CLO 4	CLO 5
Chuyên cần (tham gia đủ 100% số buổi)					H
Hoạt động cá nhân tại lớp (phát biểu, thảo luận, trả lời câu hỏi của GV)	H	H	H	H	H
Hoạt động cá nhân tại nhà (tự học ở nhà theo y/c của gv, tìm kiếm tài liệu, làm bài tập về nhà, viết chuyên đề)	M	M	M	M	H
Hoạt động nhóm (chuẩn bị bài thuyết trình, trình bày bài thuyết trình, phát biểu bảo vệ ý kiến của nhóm tại lớp)	H	H	H	H	H
Thực hành (tập diễn tình huống, thực tập, thí nghiệm)	H	H	H	H	H
Kiểm tra giữa kỳ	H	H	H		

Kiểm tra cuối kỳ (tự luận, vấn đáp, trắc nghiệm)	H	H	H		
---	---	---	---	--	--

Trong đó:

Mức độ đóng góp của CLO và PLO được xác định cụ thể như sau:

L (Low) – CLO có đóng góp ít vào PLO

M (Medium) – CLO có đóng góp vừa vào PLO

H (High) – CLO có đóng góp nhiều vào PLO

5. Nhiệm vụ của sinh viên:

- Nghiên cứu trước giáo trình, tài liệu theo chương, bài
- Tham gia đầy đủ các giờ lên lớp.
- Tham gia thảo luận tại lớp
- Chuẩn bị bài tập thảo luận cá nhân, nhóm được giao.
- Tham gia hai bài kiểm tra giữa kỳ
- Tham gia thi kết thúc học phần.

6. Học liệu:

6.1. Tài liệu bắt buộc:

[1] GS.TS. Nguyễn Văn Tiến; TS. Nguyễn Thị Hồng Hải (đồng chủ biên), Giáo Trình Thanh Toán Quốc Tế Và Tài Trợ Ngoại Thương - NXB Đại học Kinh tế Quốc dân

[2] ThS. Vũ Thị Thúy Hương, Câu hỏi và Bài tập tài Nghiệp vụ Ngân hàng thương mại, Trường ĐH Tài chính – Ngân hàng Hà Nội, NXB Thống kê, năm 2017.

6.2. Tài liệu tham khảo:

[1] TS. Nguyễn Văn Tiến, Cẩm Nang Thanh Toán Quốc Tế và Tài Trợ Ngoại Thương - NXB Lao Động (2017).

[2] GS.TS Nguyễn Văn Tiến, Bài tập & bài giải thanh toán quốc tế - NXB Đại học Kinh tế Quốc Dân

[3] Các website như:

- Trang Web của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam: <https://www.sbv.gov.vn>
- Trang Web tạp chí ngân hàng: <http://tapchinganhang.gov.vn>
- Các website của các NHTM.

7. Mô tả tóm tắt nội dung học phần

Học phần nhằm trang bị cho người học những kiến thức căn bản liên quan tới thanh toán quốc tế và tài trợ ngoại thương, một vấn đề tương đối phức tạp vì có liên quan đến nhiều yếu tố nước ngoài và thường được thực hiện thông qua các ngân hàng, một tổ chức yêu cầu chặt chẽ về thủ tục, quy trình cũng như các nguyên tắc thực hiện. Phần thanh toán quốc tế đề cập tới các vấn đề quan trọng mà các nhà kinh doanh xuất nhập khẩu khi thực hiện hợp đồng thương mại quốc tế phải quan tâm để có thể thanh toán hợp đồng một cách hiệu quả, như: các chứng từ, các phương tiện thanh toán quốc tế, các phương thức thanh toán quốc tế và các điều kiện thanh toán khác trong hợp đồng. Phần tài trợ ngoại thương làm rõ các hình thức mà các ngân hàng thương mại tài trợ cho các doanh nghiệp kinh doanh xuất nhập khẩu cả về tài chính và uy tín.

Các nội dung trên được trình bày trong 5 chương sau:

Chương 1: Tổng quan về thanh toán quốc tế

Chương 2: Những văn bản pháp lý trong thanh toán quốc tế

Chương 3: Các phương tiện trong thanh toán quốc tế

Chương 4: Các phương thức thanh toán quốc tế

Chương 5: Các nghiệp vụ tài trợ xuất nhập khẩu.

8. Kế hoạch giảng dạy:

Bài dạy	Nội dung giảng dạy	Dạy trên lớp (tiết)				Tự học (tiết)	CDR HP	Hoạt động dạy	Hoạt động học
		LT	BT	KT	TL				
Bài 1	<p>CHƯƠNG 1. Tổng quan về thanh toán quốc tế</p> <p>1.1 Khái niệm 1.2 Ngân hàng đại lý và các tài khoản liên quan đến thanh toán quốc tế 1.3. Bộ chứng từ trong thanh toán quốc tế 1.4. Các điều kiện trong thanh toán quốc tế -Tổng kết Chương 1</p>	2			1	4	CLO 1 CLO 4 CLO 5	<p>-Thuyết giảng -Phát vấn -Tổ chức học tập theo nhóm</p>	<p>-Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: +Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 1 và chương 4 +Nghiên cứu và trả lời câu hỏi tự luận 3,4,8-Sách bài tập</p>
Bài 2	<p>CHƯƠNG 2. Những văn bản pháp lý trong thanh toán quốc tế</p> <p>2.1 Những văn bản điều chỉnh thanh toán quốc tế 2.2. Những văn bản pháp lý liên quan đến quan hệ thanh toán quốc tế -Tổng kết Chương 2</p>	2	1			4	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	<p>-Thuyết giảng -Phát vấn</p>	<p>-Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: +Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 1 từ trang 27 đến trang 30, chương 3 từ trang 85 đến trang 118</p>
Bài 3	<p>CHƯƠNG 3. Các phương tiện trong thanh toán quốc tế</p>	2			1	6	CLO 1 CLO 2 CLO 3	<p>-Thuyết giảng -Phát vấn</p>	<p>-Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học:</p>

Bài dạy	Nội dung giảng dạy	Dạy trên lớp (tiết)				Tự học (tiết)	CDR HP	Hoạt động dạy	Hoạt động học
		LT	BT	KT	TL				
	tế 3.1. Hối phiếu 3.1.1. Khái niệm, Các bên tham gia 3.1.2. Nội dung 3.1.3. Đặc điểm						CLO 4 CLO 5		+Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 5
Bài 4	CHƯƠNG 3. Các phương tiện trong thanh toán quốc tế 3.1.4. Phân loại 3.1.5. Các nghiệp vụ 3.2. Kỳ phiếu 3.2.1. Khái niệm 3.2.2. Đặc điểm	2	1			6	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	-Thuyết giảng -Phát vấn	-Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: + Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 5
Bài 5	CHƯƠNG 3. Các phương tiện trong thanh toán quốc tế 3.3. Séc 3.3.1. Khái niệm 3.3.2. Sơ đồ thanh toán 3.3.3. Nội dung 3.3.4. Các loại séc 3.4. Thẻ thanh toán 3.4.1. Khái niệm 3.4.2. Các loại thẻ 3.4.3. Công nghệ thanh toán thẻ -Tổng kết Chương 3	2	1			6	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	-Thuyết giảng -Phát vấn	Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: +Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 5 + Nghiên cứu và làm bài 1,2,3,4 Phần 3-Sách bài tập
Bài 6	THẢO LUẬN NHÓM THEO NỘI DUNG ĐÃ PHÂN CÔNG				3	4	CLO1 CLO3 CLO4	Tổ chức học tập theo nhóm	-Phân chia công việc cho các thành viên trong nhóm -Chuẩn bị nội dung thảo luận và trình bày tại lớp

Bài dạy	Nội dung giảng dạy	Dạy trên lớp (tiết)				Tự học (tiết)	CDR HP	Hoạt động dạy	Hoạt động học
		LT	BT	KT	TL				
									-Chuẩn bị sản phẩm nhóm nộp giảng viên
Bài 7	CHƯƠNG 4. Các phương thức thanh toán quốc tế 4.1. Thanh toán chuyển tiền 4.2 Thanh toán mở tài khoản ghi sổ	2	1			6	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	-Thuyết giảng -Phát vấn	Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: + Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 6
Bài 8	CHƯƠNG 4. Các phương thức thanh toán quốc tế 4.3. Thanh toán nhờ thu 4.3.1. Khái niệm và đặc điểm 4.3.2. Các loại 4.3.3. Ưu điểm	2	1			6	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	-Thuyết giảng -Phát vấn	Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: +Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 7
Bài 9	CHƯƠNG 4. Các phương thức thanh toán quốc tế 4.4. Thanh toán tín dụng chứng từ 4.4.1. Khái niệm 4.4.2. Các thuật ngữ 4.4.3. Các loại L/C, Quy trình thanh toán 4.4.4. Ưu điểm -Tổng kết Chương 4	2	1			6	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	-Thuyết giảng -Phát vấn	Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: +Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 8 +Nghiên cứu và trả lời câu hỏi tự luận 1,2,5,6,7-Sách bài tập
Bài 10	THẢO LUẬN NHÓM THEO NỘI DUNG ĐÃ				3	4	CLO1 CLO3 CLO4	Tổ chức học tập theo	-Phân chia công việc cho các thành viên trong nhóm

Bài dạy	Nội dung giảng dạy	Dạy trên lớp (tiết)				Tự học (tiết)	CDR HP	Hoạt động dạy	Hoạt động học
		LT	BT	KT	TL				
	PHÂN CÔNG							nhóm	-Chuẩn bị nội dung thảo luận và trình bày tại lớp -Chuẩn bị sản phẩm nhóm nộp giảng viên
Bài 11	CHƯƠNG 5. Các nghiệp vụ tài trợ xuất nhập khẩu 5.1 Những vấn đề chung về tài trợ XNK 5.1.1. Khái quát chung 5.1.2. Các hình thức tài trợ 5.1.3. Tài trợ XNK của NHTM	2		1		6	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	-Thuyết giảng -Phát vấn	Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: +Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 12
Bài 12	CHƯƠNG 5. Các nghiệp vụ tài trợ xuất nhập khẩu 5.2. Các nghiệp vụ tài trợ 5.2.1. Tài trợ trên cơ sở hối phiếu 5.2.2. Tài trợ trên cơ sở phương thức nhờ thu 5.2.3. Tài trợ trên cơ sở tín dụng chứng từ 5.3.4. Nghiệp vụ tài trợ Factoring 5.3.5. Nghiệp vụ tài trợ Forfaiting 5.3.6. Nghiệp vụ bảo lãnh của NH trong XNK - Tổng kết học	2	1			6	CLO 1 CLO 2 CLO 3 CLO 4 CLO 5	-Thuyết giảng -Phát vấn	Nghe giảng, trả lời câu hỏi, thuyết trình -Nội dung tự học: +Đọc trước giáo trình/tài liệu chính chương 12 +Nghiên cứu và trả lời câu hỏi tự luận 9-Sách bài tập và làm bài 5,6,7 Phần 3-Sách bài tập

Bài dạy	Nội dung giảng dạy	Dạy trên lớp (tiết)				Tự học (tiết)	CDR HP	Hoạt động dạy	Hoạt động học
		LT	BT	KT	TL				
	phần								
	Tổng số tiết	20	7	1	8	64			
	Tổng tiết chuẩn	20	7	1	4	64			

9. Cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy:

- Tên giảng đường:

- Danh mục trang thiết bị (bao gồm cả phương tiện công nghệ): máy chiếu, laptop, bút dạ viết bảng, phấn, bút chỉ slide.

10. Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập:

10.1. Phương pháp, hình thức kiểm tra, đánh giá:

10.1. Kiểm tra – đánh giá thường xuyên:

Kiểm tra – đánh giá thường xuyên và kiểm tra – đánh giá định kỳ.

10.2. Kiểm tra - đánh giá định kỳ

Hình thức đánh giá	Phần trăm	Yêu cầu chung, mục đích, cơ sở lý luận, minh chứng
1. Chuyên cần (kiểm tra đánh giá thường xuyên trên lớp: 01 điểm)	10%	<p>Yêu cầu chung:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sinh viên có mặt, tham gia đầy đủ 100% buổi học, giờ học. Sinh viên tích cực phát biểu. <p>Mục đích:</p> <ul style="list-style-type: none"> Đánh giá thái độ học tập: sự chăm chỉ, nghiêm túc, kỷ luật, sự hào hứng, say mê học tập.
2. Viết bài theo chủ đề (kiểm tra định kỳ: 1-2 bài)	10 %	<p>Yêu cầu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sinh viên làm việc độc lập. Sinh viên sẽ viết các bài theo các chủ đề đã học (khoảng 3-4 chủ đề). Điểm của sinh viên sẽ được đánh giá là điểm trung bình cộng của các bài viết. <p>Mục đích:</p> <ul style="list-style-type: none"> Giúp sinh viên hệ thống lại kiến thức, phát triển kỹ năng phân tích, kỹ năng trình bày vấn đề bằng văn bản, kỹ năng lập luận.

3. Kiểm tra giữa kỳ (trắc nghiệm, tự luận, vấn đáp)	20%	Yêu cầu: <ul style="list-style-type: none"> Sinh viên thực hiện bài kiểm tra trong khoảng thời gian nhất định. Mục đích: <ul style="list-style-type: none"> Ghi nhớ kiến thức đã học. Có biện pháp cải tiến phương pháp học tập để đạt kết quả tốt hơn vào cuối kỳ.
4. Thi hết học phần (tự luận)	60%	Yêu cầu chung: <ul style="list-style-type: none"> Sinh viên nghiên cứu kỹ các mục tiêu của bài tập cần đạt. Đọc, ghi nhớ tài liệu để có cơ sở lý thuyết cho bài tập phân tích tình huống. Mục đích: <ul style="list-style-type: none"> Khuyến khích sinh viên chủ động tìm tòi, nghiên cứu. Tăng cường khả năng quan sát, tư duy và lập luận logic và phê phán.

10.2. Miêu tả chi tiết các bài tập và bộ tiêu chí đánh giá:

Tiêu chí đánh giá (Rubrics định tính cho bài thi hết học phần tự luận)

Mức chất lượng			
Xuất sắc	9-10	Nội dung đầy đủ, trả lời đúng 100% câu hỏi. Có phân tích mở rộng (phân tích đúng hướng và đủ ý). Trình bày rõ ràng, diễn đạt ngắn gọn, xúc tích, logic. Không có lỗi về thuật ngữ chuyên môn. Không có lỗi chính tả.	
Khá – Giỏi	7-8	Trả lời đúng 70-80% câu hỏi. Có mở rộng, phân tích đúng hướng nhưng chưa đủ ý. Trình bày rõ ràng, diễn đạt logic. Còn lỗi chính tả.	
Trung bình	5-6	Trả lời đúng 50-60% câu hỏi. Không phân tích. Trình bày không rõ ý, chưa logic. Còn lỗi chính tả.	
Yếu	3-4	Trả lời sai, lạc đề, hoặc phần trả lời đúng dưới mức 50% câu hỏi. Không làm hết câu hỏi, bỏ nội dung hơn 50%. Không hiểu câu hỏi.	

		Mắc nhiều lỗi về thuật ngữ chuyên môn (5-6 lỗi). Nhiều lỗi chính tả.	
Kém	0-2	Trả lời sai, lạc đề, phần trả lời đúng dưới mức 20%. Không làm hết câu hỏi, bỏ đến 80% nội dung. Không hiểu câu hỏi. Không hiểu các thuật ngữ chuyên môn cơ bản, mắc nhiều lỗi về thuật ngữ chuyên môn (trên 6 lỗi). Diễn đạt không rõ ý. Nhiều lỗi chính tả.	

Hà Nội, ngày 10 tháng 11 năm 2019

Trưởng Khoa

Trưởng Bộ môn

Người soạn đề cương

PGS TS. Nguyễn Thị Liên

ThS. Vũ Thị Thuý Hương

ThS. Nguyễn Thị Thanh Huyền